

Lamija Redžepagić, učenica IV razreda JU Gimnazija "Ismet Mujezinović" u Tuzli

Domovina je tamo gdje se osjeća sloboda

U našem gaju smo mi guske mirno živjele. Muške, ženske, naša djeca, više starijih gusaka i dvije-tri patke za koje ne znam kako su se tu našle. S godinama nas se skupilo dosta ovdje. Pod tim nas, mislim nas stalnih stanovnika gaja koji ovdje obitavamo. Nađe se i pokoja žaba u prolazu, neki poljski miš, insekti, a bude i roda.

Ja sam jedna od starijih ovdje, imam petnaest godina. Ne, nisam dijete, ja sam guska, mi živimo dvadesetak godina najviše. I kao što rekoh, bilo nas je dosta u gaju, tu pored sela, trideset sigurno, možda i četrdeset. Naša vrsta ovdje uživa u zelenilu trave i bezbrojnim lopočima na pokrovu vode. Voda je čista, povremeno pozeleni ali to se brzo popravi. Sve u svemu živimo dobro. Lijepo nas hrane mještani sela, pšenicom, povrćem, raži, ječmom, bude i kukuruza. Stvarno se ne možemo požaliti. Živimo onako begovski što bi se reklo. Slobodno letimo, družimo se, sastančimo, slavimo, imamo neki normalan tempo života. Doprinosimo u zajednici koliko god možemo. Učimo djecu lijepim manirima i pohađamo gušću školu. Nije nam život drugačiji od ljudskog. Naprotiv, veoma sličan.

Kako bismo se zahvalile ljudima što nas toliko tetoše, čim položimo jaje mi ga velikodušno poklonimo. Ljudi vole naša jaja, njihova djeca posebno. Tako smo s godinama napravili dogovor. Oni će nas čuvati od lovaca i prehrambenih industrija koje bi nam počupale svo perje i krvnički nas ubile, a mi ćemo im davati sva svoja jaja. Tako simbiotski funkcionišemo. Međutim, sve te lijepe stvari, jednostavne kolotečine u kojoj smo živjele, su krenule naopako. Dosta nas došlo u ove poznije godine, neću reći staračke, jer nismo stare, ali smo bliže smrti nego rođenju. Došlo je do nekih promjena. Sve je bilo zagađenije i sivlje, ne puno, ali primijetno lošije nego prije. Naša djeca su se češće razbolijevala i nerijetko umirala. Svakako ih nije bilo puno, par novih godišnje, jaja su jeli a mi smo odabirali ko će biti majka. Vijećale smo na nekoliko sastanaka, šta učiniti, kako pomoći djeci?

Jedna od patki koja je živjela tu s nama, prisustvovala je sastanku i ustanovila čvrsto kako treba da se selimo. Naglasila je kako se i ona doselila ovdje u naš gaj, u potrazi za boljim životnim uslovima. Istaknuvši kako je to prirodan proces i kako nismo pred smrt, ne daj Bože. Hoće reći, još smo u snazi da podnesemo put i prilagođavanje novoj okolini. Dosta gusaka je bilo saglasno s tim prijedlogom. S obzirom na to da se nismo složile sve s tom idejom, ja prva, samo ih je nekoliko otišlo. Ja sam ostala da držim onu nit zajedništva. Da podignem djecu u domovini. Ma kako će negdje drugo biti bolje nego li na rodnoj grudi. Vremenom su odlazile desetine gusaka. Neke su vodile i djecu, po čitavu porodicu.

Čekale smo dugo glas o njima. Kako im je tamo, pitale smo se. Kako preživljavaju. Jer znate, nema svako ovako dobre ljude za komšije, koji ih hrane i paze. S vremenom su došle i prve vijesti. Pisale su nam kako rade, sada su zaposlene u fabrikama. Tamo im one daju jaja, a oni ih puno hrane nekim ukusnim delikatesima, dobivaju čak i platu. Nama, koje smo ostale, je to sve bilo čudno. Prije su se s nama bavile poljoprivredom, živjele u prirodi. Sad sjede u nekim fabrikama.

Naš život je nastavio ustaljenim tempom. Gustina magle nad jezercetom nas je budila jutrom. Mi ustajale, onda išle na polje da skupimo neku hranu. Donosile i sortirale ono što su nam ostavljali ljudi. Uglavnom se bavile svojim poslovima. Sjele da čitamo pisma iz inostranstva. Ovoga puta vijesti i nisu bile toliko sjajne. Kažu kako su počele naglo da se debljaju od te hrane, nisu zadovoljne ni smještajem. Više ne žive u privremenom hotelu nego u kavezima. Nemaju ni platu. Odvojili su ih od djece. Nedostaje im slobodan let među bosanskim drvećem. Naša skromna, ali ukusna hrana. Naše fine komšije. Mi smo bile šokirane. Razne

glasine su se motale po gaju tih dana. Da li će ih sve oderati, uzeti im perje, pa ubiti i meso prodati skupom restoranu.

Mi smo im pisale, odgovori nisu stizali. Dugo nakon toga je vladala samo mukla tišina. Ništa tuplje od te tišine ranije nisam doživjela. Najednom ona patka, što ih sve povede isprva, se vrati u gaj. Veliko komešanje nastade među guskama. Stotine pitanja i nedovršenih misli se vrzmalo među perjem koje je posvuda letjelo. Odgovori nam se nisu svidjeli. Ona je rekla kako su ih sve krvnički oderali i podavili, nema više naših drugarica, sestara, saborkinja. Samo su htjele bolje svojoj djeci.

Žalost je vezala crnu traku oko gaja. Nikakav cvrkut se nije čuo. Pjesma je bila zabranjena. Takvu tragediju naša zajednica još nije zapamtila. Tugovasmo nadugo, ali smo bile primorane vratiti se normalnom životu. Ili smo se barem trudile.

Od tih dana, djecu učimo da je domovina, naša plemenita Bosna što nas izrodi i odgoji, jedina kojoj moramo ostati vjerni do kraja. Sloboda je neprocjenjiva. To što smo mislile da su promjene u uslovima života razlog da je napustimo, je naša greška. Nema tog novca i skupe hrane koja vrijedi takvog života u zarobljeništvu surovog ljudskog kapitalizma. Trebale smo se truditi da iskoristimo sva njena prirodna dobra i u njoj napravimo bolje sutra za svoje potomke. Za neke je sada nažalost kasno. Za nas koje ostajemo, velika zlata vrijedna lekcija.